

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

14 липня 2022 р.

Київ

№ 1-рк

Міністерство з питань
стратегічних галузей
промисловості України

Про усунення або мінімізацію
негативного впливу на конкуренцію
та приведення державної допомоги у
відповідність до Закону України «Про
державну допомогу суб'єктам господарювання»

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 12 липня 2022 року № 500-01/95-п,

ВСТАНОВИВ:

- (1) За результатами розгляду повідомлень про державну допомогу за період 2019 – 2020 років, яку надавало Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (з 03.11.2021 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1149 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» надає Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості (далі – Мінстратегпром), суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у галузі літакобудівної промисловості та згідно із Законом України «Про розвиток літакобудівної промисловості» мають відповідні ліцензії, а також відповідні сертифікати на право розробки або виробництва, або ремонту, або переобладнання, або модифікації, або технічного обслуговування авіаційної техніки та авіаційних двигунів (далі – Суб'єкти літакобудування) та до яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки (звільнення від оподаткування прибутку, податку на додану вартість та ввізного мита при ввезенні суб'єктом літакобудування товарів на митну територію України інше), розпорядженнями державного уповноваженого Антимонопольного комітету України було розпочато розгляд низки справ про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

1. РІШЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ

- (2) За результатами розгляду справ Комітетом прийняті такі рішення:

Суб'єкти літакобудування (далі – Суб'єкти І)	Рішення Комітету (далі – Рішення І)
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

- (3) Відповідно до пункту 2 резолютивної частини Рішень І державна допомога у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо Суб'єкту І, що надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України на період з 09.06.2010 по 01.01.2025, є **чинною державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (4) Відповідно до пункту 3 резолютивної частини Рішень І чинна державна допомога у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо Суб'єкту І, що надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України на період з 09.06.2010 по 01.01.2025,

має ознаки недопустимої для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (5) Відповідно до пункту 4 резолютивної частини Рішень I, у разі якщо чинна державна допомога у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо Суб'єкту I, яка надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України, **буде надаватися після 02.08.2022**, така державна допомога **буде допустимою для конкуренції** відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», **за умови внесення змін до умов її надання та виконання таких зобов'язань:**
- 1) забезпечення розроблення Суб'єктом I інвестиційного проекту, який буде передбачати, зокрема, створення та переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій, створення нових робочих місць тощо, відповідно до якого буде надаватися державна допомога;
 - 2) забезпечення створення Суб'єктом I нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, зазначеного в підпункті 1 пункту 4 резолютивної частини Рішень I;
 - 3) забезпечення збереження нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, зазначеного в підпункті 1 пункту 4 резолютивної частини Рішень I, Отримувачем ДД протягом не менше п'яти років з дня фактичного працевлаштування та не менше п'яти років після завершення здійснення інвестицій;
 - 4) забезпечення неперевищення максимального розміру державної допомоги 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проекту, зазначеного в підпункті 1 пункту 4 резолютивної частини Рішень I, за рахунок державної допомоги;
 - 5) забезпечення Суб'єктом I фінансового внеску у розмірі не менше 25 відсотків витрат на реалізацію інвестиційного проекту, зазначеного в підпункті 1 пункту 4 резолютивної частини Рішень I, за рахунок власних ресурсів Суб'єкта I або шляхом залучення зовнішнього фінансування без будь-якої державної підтримки.
- (6) Відповідно до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», цей Закон:
- створює умови для розвитку літакобудівної промисловості, забезпечує виконання суверенних зобов'язань держави, спрямованих на розвиток літакобудівної промисловості, збереження та збільшення робочих місць на підприємствах суміжних галузей;
 - має на меті посилення цивільної та військової безпеки України, забезпечення конкурентоспроможності літаків, двигунів для них та авіаційного обладнання вітчизняного виробництва.
- (7) Відповідно до статті 1 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» літакобудування визнано пріоритетною галуззю економіки України і віднесено науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи по створенню нової авіаційної техніки до категорії критичних технологій.
- (8) Відповідно до статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» цей Закон застосовується до Суб'єктів літакобудування, які відповідають хоча б двом із таких критеріїв:

- а) здійснюють розробку авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництво авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонт авіаційної техніки та авіаційних двигунів;
- б) виконують державне або оборонне замовлення на розробку авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництво авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонт авіаційної техніки та авіаційних двигунів;
- в) забезпечують виконання Україною міжнародних зобов'язань з реалізації міжнародних контрактів з розробки авіаційної техніки та авіаційних двигунів, постачання авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництва авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонту авіаційної техніки та авіаційних двигунів.

Перелік Суб'єктів літакобудування, щодо яких запроваджено тимчасові заходи державної підтримки, формує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної промислової політики, та затверджує Кабінет Міністрів України.

Суб'єкти літакобудування, які не відповідають критеріям, встановленим статтею 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», виключаються Кабінетом Міністрів України із затвердженого Переліку за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної промислової політики.

- (9) Відповідно до статті 3² Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» суб'єктам літакобудування, які підпадають під дію норм статті 2 цього Закону, надається право бути засновниками та/або учасниками суб'єктів господарювання, у тому числі за участю іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, які розташовані або здійснюють свою діяльність на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, та/або до яких застосовуються санкції відповідно до закону.
- (10) Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2010 № 405 затверджено перелік суб'єктів літакобудування, щодо яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки.
- (11) Постановою Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 476 затверджено Порядок здійснення контролю за використанням вивільнених коштів підприємств - суб'єктів літакобудування, на які поширюється дія норм статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» (далі – Порядок 1).
- (12) У Порядку 1 термін «вивільнені кошти» означає суму податку на прибуток, що визначається платником податку під час застосування пільги та не сплачується до державного бюджету України, а залишається в розпорядженні платника податку під зобов'язання їх використання за напрямками, які визначені Податковим кодексом України та цим Порядком.
- (13) Відповідно до пункту 6 Порядку 1 вивільнені кошти використовуються на:
 - науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи з літакобудування (у тому числі вартості робіт і послуг, отриманих від інших виконавців). Облік таких витрат ведеться окремо відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
 - створення чи переоснащення матеріально-технічної бази, під яким слід розуміти комплекс заходів щодо підвищення техніко-економічного рівня окремих виробництв, цехів і дільниць на основі впровадження передової техніки та

технології, механізації та автоматизації виробництва, модернізації та заміни застарілого і фізично зношеного устаткування на нове продуктивніше з розширенням (або без такого) виробничих площ. Облік необоротних та нематеріальних активів, призначених для використання у діяльності платника податку, прибуток від якої звільняється від оподаткування, та розрахунок амортизації таких активів здійснюються окремо та відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених Податковим кодексом України. Показник створення чи переоснащення матеріально-технічної бази враховує також вартість придбаних (оплачених) необоротних та нематеріальних активів у період дії пільги, починаючи з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування і протягом усього строку дії такої пільги за умови їх введення в подальшому в експлуатацію та використання у діяльності платника податку, прибуток від якої звільняється від оподаткування;

- збільшення обсягу виробництва. Показник збільшення обсягу виробництва розраховується шляхом порівняння показників собівартості реалізованої продукції за базовий звітний (податковий) період, що передував періоду виникнення пільги (вивільнених коштів), та поточного звітного (податкового) періоду в цінах базового звітного (податкового) періоду;
- запровадження новітніх технологій, яке включає витрати, що визначені відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на розробку, впровадження та освоєння виробництва нової продукції чи послуг, створення чи впровадження та (або) вдосконалення конкурентоздатних технологій, а також організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що поліпшують структуру та якість виробництва основної продукції платника податку.

- (14) Відповідно до абзацу четвертого пункту 4 Порядку 1 платники податку ведуть окремий облік та визначають окремо прибуток, отриманий від діяльності за кодом виду економічної діяльності за ДК 009:2010, на рівні класів 26.51, 26.70, 30.30, 51.21, 71.12, 71.20, 72.19 та 85.59. Суми вивільнених коштів визнаються як отримане цільове фінансування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності та відображаються в бухгалтерському обліку підприємств в установленому порядку на окремому рахунку «Цільове фінансування і цільові надходження».
- (15) Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 635 затверджено Порядок ввезення на митну територію України товарів суб'єктами літакобудування із звільненням від сплати ввізного мита та податку на додану вартість (далі – Порядок 2).
- (16) Порядок 2 визначає механізм ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту товарів суб'єктами літакобудування, що підпадають під дію статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», що звільняються від сплати ввізного мита та податку на додану вартість до 1 січня 2025 р. за умови дотримання вимог щодо обсягів їх ввезення та цільового використання. При цьому відчуження таких товарів третім особам, крім відчуження у складі авіаційної техніки, створеної (виготовленої) на момент затвердження їх обсягів, вважається використанням товарів не за призначенням.

Використання за призначенням зазначених товарів передбачає їх використання для розробки або виробництва, або ремонту, або переобладнання, або модифікації, або технічного обслуговування авіаційної техніки та авіаційних двигунів.

- (17) Відповідно до пункту 2 Порядку 2 Мінстратегпром разом із Державною фіскальною службою України здійснюють контроль за ввезенням товарів суб'єктами літакобудування на митну територію України та їх використанням за призначенням.
- (18) Відповідно до пункту 4 Порядку 2 Мінстратегпром подає в разі потреби Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо зміни обсягів товарів, які ввозяться на митну територію України суб'єктами літакобудування із звільненням від сплати ввізного мита та податку на додану вартість.
- (19) Згідно з Рішеннями І повідомлена підтримка спрямована на здійснення тимчасових заходів державної підтримки суб'єктів літакобудування, є **державною допомогою в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»**.
- (20) Для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам літакобудування використовувалися Критерії оцінки допустимості державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57 (далі – Критерії оцінки).
- (21) Рішеннями І визнано, що державна допомога, спрямована на здійснення тимчасових заходів державної підтримки суб'єктів літакобудування, **не відповідає Критеріям оцінки, а тому є недопустимою для конкуренції виходячи з такого**.
- (22) **Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання, зокрема:**
- витрат на реалізацію інвестиційних проектів** (створення нового суб'єкта господарювання; розширення виробничих потужностей; диверсифікацію асортименту товарів (робіт та послуг); зміну виробничого процесу, що включають:
- права власності на результати інтелектуальної діяльності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності, право користування майном та майновими правами, набуті в установленому законодавством порядку (далі - нематеріальні активи);
 - основні засоби і оборотні активи, які мають матеріальну форму і не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами (далі - матеріальні активи).
- Матеріальні та нематеріальні активи повинні залишатися у власності суб'єкта господарювання – отримувача державної допомоги і перебувати на його балансі не менш як п'ять років (для середнього та малого підприємництва – трьох років);
- витрат на створення нових робочих місць.**
- (23) **Відповідно до підпункту 3 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою в разі, коли забезпечується:**

- створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємництва) та трьох (для середнього та малого підприємництва) років з дня фактичного працевлаштування;
- здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);
- заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.

- (24) Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, становить для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків сукупного розміру витрат, передбачених інвестиційним проектом.

Для великих суб'єктів господарювання максимальний розмір державної допомоги для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту становить до 50 відсотків сукупного розміру витрат, передбачених інвестиційним проектом.

- (25) Отже, для великих суб'єктів господарювання в разі відсутності інвестиційного проекту, що передбачає, зокрема, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи з літакобудування, створення та переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій тощо, здійснення розрахунку розміру допустимих витрат, що надаються за рахунок державної допомоги, є неможливим.
- (26) За вищевикладених умов державна допомога Суб'єктам літакобудування, що надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України на період з 09.06.2010 по 01.01.2025, має ознаки недопустимої для конкуренції.

2. РІШЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ ПІДТРИМКИ НЕДЕРЖАВНОЮ ДОПОМОГОЮ

- (27) За результатами розгляду справ Комітетом прийняті такі рішення:

Суб'єкти літакобудування (далі – Суб'єкти II)	Рішення Комітету (далі – Рішення II)
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

--	--

Згідно з Рішеннями II кошти, які виділялися відповідно до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» та Податкового кодексу України шляхом вивільнення від оподаткування податком на додану вартість, використовувалися **виключно** для виробництва зброї, військового спорядження, авіаційної техніки для потреб Міністерства оборони України та Збройних сил України, Повітряних сил України, і **не використовувалися** для інших цілей.

- (28) Відповідно до резолютивної частини Рішень II підтримка у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України тощо Суб'єктів II, що надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України на період з 09.06.2010 по 01.01.2025, на підставі пункту 1 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**
- (29) Рішеннями II встановлено, що державна допомога, спрямована на здійснення тимчасових заходів державної підтримки суб'єктів літакобудування, **не є державною допомогою виходячи з такого.**
- (30) Частиною другою статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачено, що дія цього Закону не поширюється на підтримку, зокрема, виробництва зброї і військового спорядження для потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.
- (31) Відповідно до статті 1 Закону України «Про оборонні закупівлі»:

послуги оборонного призначення - послуги, пов'язані із забезпеченням життєвого циклу об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення, товарів оборонного призначення у тому числі:

розробкою та впровадженням інформаційних, інформаційно-аналітичних та інших телекомунікаційних систем, систем кібербезпеки та кіберзахисту;

розробленням стандартів та технічних специфікацій, закупівля стандартів для задоволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони;

формуванням та веденням страхового фонду документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, інше військово майно, об'єкти і споруди оборонного та спеціального призначення;

послуги, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

роботи оборонного призначення:

фундаментальні наукові, прикладні дослідження та експериментальні розробки для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи або їх окремі етапи із розроблення, виробництва, використання, підтримки, вилучення товарів оборонного призначення та спеціальної техніки, розроблення спеціальних технологій, матеріалів та стандартів;

будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення;

створення нових та модернізація, ремонт, реконструкція, розширення та переобладнання існуючих виробничих потужностей для виготовлення товарів оборонного призначення;

роботи, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

- (32) Відповідно до статті 1 Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» вироби військового призначення - озброєння, боєприпаси, військова та спеціальна техніка, спеціальні комплектуючі вироби для їх виробництва, вибухові речовини, а також матеріали та обладнання, спеціально призначені для розроблення, виробництва або використання зазначених виробів.
- (33) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (34) Статтею 472 Угоди передбачено, що ніщо в цій Угоді не перешкоджає Стороні вживати будь-яких заходів, які:
- на її думку, необхідні для того, щоб запобігти розголошенню інформації, що суперечить суттєвим інтересам її безпеки;
 - пов'язані з виробництвом зброї, військового спорядження та матеріалів чи торгівлею ними або з дослідженнями, розробкою чи виробництвом, необхідними для цілей оборони, за умови, що такі заходи не завдають шкоди умовам конкуренції стосовно продукції, яка не призначена для використання виключно для військових цілей;
 - які вона вважає необхідними для забезпечення власної безпеки, у випадку серйозних внутрішніх безпорядків, які порушують закон і громадський порядок, під час війни або серйозного міжнародного напруження, яке становить загрозу війни, або для виконання взятих на себе зобов'язань з підтримання миру та міжнародної безпеки.
- (35) Статтею 346 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС) передбачено, що положення Договорів не виключають застосування таких правил:
- жодна держава-член не зобов'язана надавати інформацію, розголошення якої, на її думку, суперечить істотним інтересам її безпеки;
 - будь-яка держава-член може вживати таких заходів, які вона вважає необхідними для захисту істотних інтересів своєї безпеки, пов'язаних із виробництвом або торгівлею зброєю, боєприпасами та військовими матеріалами; такі заходи не

повинні негативно впливати на умови конкуренції на внутрішньому ринку щодо продукції, не призначеної виключно для військових цілей.

- (36) Тлумачення норм, закріплених у пункті (b) статті 346 ДФЄС, викладено в рішенні Суду першої інстанції Європейських Спільнот Т-26/01 від 30.09.2003, а саме, у пункті 59 цього рішення встановлено, що коли держава-член вживає будь-яких заходів виходячи з міркувань, які вона вважає необхідними для захисту істотних інтересів своєї безпеки, правила законодавства про конкуренцію не застосовуються до державної допомоги.
- (37) Оскільки кошти, отримані суб'єктами господарювання відповідно до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» та Податкового кодексу України шляхом звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо, використовуються виключно для виробництва зброї, військового спорядження, авіаційної техніки для потреб Міністерства оборони України та збройних Сил України (Повітряних Сил України), дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», відповідно до пункту 1 частини другої статті 3, не поширюється на зазначену підтримку.
- (38) Враховуючи викладене, відсутність правового регулювання надання державної допомоги суб'єктам літакобудування у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо, що надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України на період з 09.06.2010 по 01.01.2025, може призвести до порушень законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання.
- (39) Відповідно до підпункту першого пункту 4 Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 № 819 (далі – Положення), Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України відповідно до покладених на нього завдань узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України, зокрема розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції.
- (40) Згідно з пунктом 1 Положення Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, державну військово-промислову політику, державну політику у сфері державного оборонного замовлення, у сфері оборонно-промислового комплексу, у літакобудівній галузі та забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності.
- (41) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1149 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» внесено зміни до низки Постанов Кабінету Міністрів України, якими Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України:
- забезпечує здійснення контролю за відповідністю суб'єктів літакобудування, включених до переліку, вимогам, установленим Законом

України «Про розвиток літакобудівної промисловості», та у разі виявлення невідповідності подає Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо виключення суб'єкта (суб'єктів) літакобудування із зазначеного переліку (постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2010 № 405 «Про затвердження переліку суб'єктів літакобудування, щодо яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки»);

- здійснює контроль за ввезенням товарів суб'єктами літакобудування на митну територію України та їх використанням за призначенням (постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 635 «Про затвердження Порядку та обсягів ввезення на митну територію України товарів суб'єктами літакобудування із звільненням від сплати ввізного мита та податку на додану вартість»);
- здійснює контроль за виконанням інших заходів моніторингу щодо використання вивільнених коштів відповідно до завдань, покладених на Міністерство (постанова Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 476 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за використанням вивільнених коштів підприємств - суб'єктів літакобудування, на які поширюється дія норм статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості»).

(42) Отже, врегулювання питання умов надання державної допомоги суб'єктам літакобудування на нормативно-правовому рівні належить до компетенції Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України.

(43) З метою захисту національних інтересів, забезпечення економічної самостійності держави, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави в цілому, для отримання статусу кандидата на членство в ЄС, подальшої роботи над інтеграцією України до ЄС, організації стабільності та безпеки Європейського континенту, Україна, дотримуючись цінностей, закріплених у статті 2 Договору про Європейський Союз, та відповідно до статті 49 цього Договору, 28 лютого 2022 року подала заявку на членство в Європейському Союзі, підписану Президентом України.

Відповідно до спеціальної процедури вступу до ЄС, Україною отримано, заповнено та відправлено анкету-опитувальник для отримання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі, яка, зокрема, містить питання щодо імплементації до законодавства ЄС законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання.

(44) Згідно з пунктом 4 частини другої статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» до повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, надання надавачам державної допомоги обов'язкових для розгляду рекомендацій про внесення змін до умов надання такої допомоги з метою усунення або мінімізації негативного впливу державної допомоги на конкуренцію.

(45) Відповідно до пункту 2 статті 267 Угоди Україна протягом п'яти років з дати набрання чинності цією Угодою має створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного у пункті 1 статті 267 Угоди, та має привести ці схеми допомоги у відповідність до критеріїв, визначених у статтях 262 та 264 Угоди, протягом строку не більше, ніж сім років з дати набрання чинності цією Угодою.

Враховуючи викладене, з метою здійснення заходів, спрямованих на усунення або мінімізацію негативного впливу державної допомоги на конкуренцію, на підставі пункту 4

частини другої статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а також приведення програм державної допомоги у відповідність до вимог Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Антимонопольний комітет України надає Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Вжити заходів урегулювання на нормативно-правовому рівні умов надання державної допомоги суб'єктам літакобудування у формі звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо, яка надається на підставі Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», Митного кодексу України та Податкового кодексу України, на період дії програми державної допомоги із зазначенням:

- якщо суб'єкт літакобудування використовуватиме кошти, отримані відповідно до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» та Податкового кодексу України шляхом звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо, виключно для виробництва зброї, військового спорядження, авіаційної техніки для потреб Міністерства оборони України та збройних Сил України (Повітряних Сил України), на таку державну підтримку не поширюється дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» відповідно до пункту 1 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

- якщо суб'єкт літакобудування використовуватиме кошти, отримані відповідно до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» та Податкового кодексу України шляхом звільнення від сплати податків на прибуток підприємства, сплати податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України, сплати ввізного мита при ввезенні товарів на митну територію України тощо, на створення та переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій, створення нових робочих місць тощо, така державна підтримка є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та повинна надаватися відповідно до інвестиційного проекту, який має передбачати, зокрема:

- створення та переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій тощо;
- створення нових робочих місць;
- збереження нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту протягом не менше п'яти років із дня фактичного працевлаштування та не менше п'яти років після завершення здійснення інвестицій;
- максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проекту за рахунок державної допомоги;
- суб'єкт літакобудування (отримувач державної допомоги) повинен зробити фінансовий внесок у розмірі не менше 25 відсотків витрат на реалізацію інвестиційного проекту за рахунок власних ресурсів або шляхом залучення зовнішнього фінансування без будь-якої державної підтримки.

Проект відповідного нормативно-правового акта, відповідно до Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів

державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 20.04.1994 № 78/287, погодити з Антимонопольним комітетом України.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України є обов'язковими для розгляду органами й особами, яким вони надані.

Про результати розгляду Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у місячний строк із дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА